

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 62. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167182226880/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

privat Mand's Regning, kan nok bestaa, i Fald de ere af den Bestaaenhed, at Kongen behøver deres Vare, thi da kan Fabrikanten nok forliges med vedkommende om Hette Vare og høj Pris; men drives de derimod for Kongens eller et vidtløst Interesjent's Regning, da kan de umuligen bestaa. Kostbare Bygninger maa da opbygges, Direktorer, Sekretærer, Bogholdere, Kasserere og flere saadanne Korfugle lønnes, Løver, Allee og andre Spaervegange anlægges, Dyshuse bygges, ja maatte vel endog Vordeller oprettes til Brug og Hensjelse for Direktionen, og alt paa Fabrikens Befojning, saa at inden man kan komme til at vore en Haand ved det væsentlige af Indretningen, saa er som oftest de tre Hjerdeparter af den dertil bestemte Kapital, ja undertiden mere, bortsmeltet, og det til Ting, der ere lige saa lidet nødvendige til Indretningen, som Møbhogni Kommoder til en Høitshald."

"Nu begriber jeg da," sagde A., „hvoreledes det kan gaa til, at vores Fabrikker, foruden at ruinere Skjæbnanden, ogsaa odelægge sig selv; men det gjælder dog, Gud ske Lov, ikke om alle. Man har, for Exempel givet Privilegier til Mattun-trykkerier i det Slesvigiske, og med den storre Glæde man enhver Patriot se Virkningen deraf. De dær forarbejdede Vares Pris og Konitet ere saadanne, at man skulde sværge paa, at det vare engelske og tyske Mattunex." — „Man skulde sværge paa," afbrød hans Ven ham: „nej, sværg ikke derpaa, thi der naar jo danske Stempler paa, og endnu har ingen vaaret sig at bevise, at de engelske eller tyske Stempler ere afslippede." — Og dermed forlod han A. i dybe Tanker om, hvad Vej han skulde tage med sin Handel.

A. mærkede nu, at han ikke saa nogen Maade kunde begaa sig, med mindre han ligesom hans Herrer Kolleger drev Smughandel. Konge Mars Tjeneste hos en af Byens gamle Kontrobandittere havde givet ham al den fornødne Indsigt i denne Hveringsvej; han begyndte den, drev den med Forsigtighed og var lykkelig. En kort Tid gjorde ham fra en Prokter til en Mand, som man paa Vorsten tog Hatten af for. Til